Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів
з дисципліни **«ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ»**

Тест укладено за рівнями навчальних досягнень: початковий, середній, достатній, високий.

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 1: **«Вступ. Предмет, завдання та методологія курсу. Поняття державності й культури. Джерела та історіографія дослідження»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Об'єктом вивчення курсу є:

А) Виключно історія воєн на території України.
Б) Генезис, еволюція та спадкоємність державотворчих і культурних традицій українського народу.
В) Тільки сучасне законодавство України.
Г) Історія виключно західноєвропейських цивілізацій.

2. Яка подія 988 року стала визначальною для культури та політичного статусу Русі-України?

А) Складання «Руської правди».
Б) Початок правління Ярослава Мудрого.
В) Запровадження християнства як державної релігії.
Г) Перемога над печенігами.

3. Хто був засновником першої Запорозької Січі на о. Мала Хортиця?

А) Богдан Хмельницький.
Б) Дмитро Вишневецький.
В) Петро Конашевич-Сагайдачний.
Г) Іван Мазепа.

4. Назва документа, що став першою Конституцією України (1710 р.):

А) «Березневі статті».
Б) «Пакти і Конституції прав і вольностей Війська Запорозького» П. Орлика.
В) «Гадяцький договір».
Г) Універсал Центральної Ради.

5. У якому місті було проголошено створення ЗУНР у 1918 році?

А) Київ.
Б) Львів.
В) Харків.
Г) Чернігів.

6. Коли Верховна Рада прийняла Акт проголошення незалежності України?

А) 16 липня 1990 р.

Б) 24 серпня 1991 р.
В) 1 грудня 1991 р.
Г) 28 червня 1996 р.

ІІ. Середній рівень (2 бали)

Виберіть одну або кілька правильних відповідей.

7. Укажіть характерні риси литовсько-руської доби (XIV–XVI ст.):

А) Повна ліквідація православ'я.
Б) Збереження руської (української) мови як офіційної.
В) Панування принципу «Старого не рушимо, нового не вводимо».
Г) Заборона Магдебурзького права.

8. Які території входили до складу держави Богдана Хмельницького (Гетьманщини) за Зборівським миром?

А) Київське, Чернігівське, Брацлавське воєводства.
Б) Волинське та Подільське воєводства.
В) Тільки Запорозька Січ.
Г) Лівобережна Україна та Крим.

9. Виберіть діячів «Національного відродження» XIX століття:

А) Тарас Шевченко, Микола Костомаров.
Б) Нестор Літописець, Данило Галицький.
В) Михайло Грушевський, Симон Петлюра.
Г) Іван Франко, Маркіян Шашкевич.

10. Установіть відповідність між державним утворенням та його лідером:

1. Українська Центральна Рада — А. Павло Скоропадський
2. Українська Держава (Гетьманат) — Б. Євген Петрушевич
3. Західноукраїнська Народна Республіка — В. Михайло Грушевський
4. Директорія УНР — Г. Симон Петлюра

11. Що було характерним для «шістдесятників» у радянський період (1960-ті рр.)?

А) Повна підтримка політики сталінізму.
Б) Відстоювання прав української мови та свободи творчості.
В) Заклик до збройного повстання проти СРСР.
Г) Поширення «самвидаву».

12. Які символи є державними символами України згідно з Конституцією?

А) Державний Гімн, Державний Прапор, Державний Герб.
Б) Калина, вишиванка, тризуб.
В) Тільки синьо-жовтий прапор.
Г) Конституція та гривня.

ІІІ. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Поясніть значення Магдебурзького права для розвитку українських міст. Як воно впливало на формування громадянського суспільства?

14. Назвіть ключові ознаки політичної системи Русі-України. Чому її називають «феодальною федерацією»?

15. Охарактеризуйте реформи Петра Могили в церковній та освітній сферах. Яку роль вони відіграли у протистоянні польському культурному впливу?

16. Яким був вплив Емського указу та Валуєвського циркуляра на українську культуру XIX століття?

17. Опишіть суть конституційного процесу в Україні після 1991 року. Чому прийняття Конституції 1996 року називають «конституційною ніччю»?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте ідею тяглості (спадкоємності) української державності. Простежте зв'язок між Київською Руссю, Галицько-Волинською державою, Гетьманщиною та сучасною Україною. Які символи чи правові норми це підтверджують?

19. Сформулюйте роль дисидентського руху в підготовці до відновлення незалежності України. Як моральний опір інтелігенції 1960–1980-х років вплинув на політичні події 1991 року?

20. Есе-роздум: «Українська культура та державність у глобальному контексті: виклики XXI століття». Як війна за незалежність та цифрові трансформації змінюють сприйняття України у світі сьогодні?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0-6
Середній	7-14
Достатній	15-25
Високий	26-40

За темою 2: «**Становлення державності на українських землях у давньоруський період. Русь-Україна як перша форма української державності; політична система, право, культура, християнізація»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Як називалася теорія походження Русі, згідно з якою державу заснували варяги (нормани)?

А) Слов'янська
Б) Норманська
В) Хозарська
Г) Автохтонна

2. Який літописний вислів Олега став характеристикою статусу Києва після 882 року?

А) «Київ – другий Рим»
Б) «Хай буде се мати городам руським»
В) «Іду на ви!»
Г) «Кожен хай держить отчину свою»

3. Хто з київських правителів запровадив «уроки» (фіксований розмір данини) та «погости» (місця її збору)?

А) Ігор
Б) Олег
В) Ольга
Г) Святослав

4. За якого князя територія Русі-України досягла своїх найбільших меж від Балтики до Каспію та Дунаю?

А) Володимир Великий
Б) Святослав Хоробрий
В) Ярослав Мудрий
Г) Володимир Мономах

5. «Шлюбна дипломатія» була характерною рисою зовнішньої політики:

А) Олега
Б) Святослава
В) Ярослава Мудрого
Г) Мстислава Великого

6. Який документ є найдавнішою пам'яткою права на Русі?

А) «Руська Правда»
Б) «Повчання дітям»
В) «Слово про закон і благодать»
Г) «Статут Володимира»

ІІ. Середній рівень (2 бали)

7. Вища державна рада при князеві, яка складалася з представників родової аристократії, називалася:

А) Віче
Б) Боярська дума
В) Магістрат
Г) Козацька рада

8. Яка категорія населення на Русі була напіввільною і працювала за борг (купу)?

- А) Смерди
- Б) Рядовичі
- В) Закупи
- Г) Холопи

9. Звідки на Русь прийшло християнство у 988 році?

А) З Рима
Б) З Візантії
В) З Болгарії
Г) З Хозарського каганату

10. Хто був першим митрополитом руського походження, автором «Слова про закон і благодать»?

А) Нестор
Б) Іларіон
В) Агапіт
Г) Петро Могила

11. Яка споруда була головним освітнім та культурним осередком за часів Ярослава Мудрого (там діяла перша бібліотека)?

А) Десятинна церква
Б) Софійський собор у Києві
В) Києво-Печерська Лавра
Г) Михайлівський Золотоверхий собор

12. Як називався податок у розмірі 1/10 доходів, що йшов на утримання церкви?

А) Оброк
Б) Панщина
В) Десятина
Г) Полюддя

III. Достатній рівень (3 бали)

13. Порівняйте статус українських земель у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Як змінилося становище еліти після Люблінської унії 1569 року?

14. Охарактеризуйте добу «Руїни». Які зовнішні та внутрішні чинники призвели до поділу Гетьманщини по Дніпру (Андрусівське перемир'я)?

15. Поясніть значення діяльності «Руської трійці» та видання «Русалки Дністрової» для національного руху в Галичині у XIX столітті.

16. Яку роль відіграла Українська повстанська армія (УПА) в роки Другої світової війни? Проти яких ворогів вона вела боротьбу і яка була її політична мета?

17. Опишіть значення Будапештського меморандуму 1994 року. Чому цей документ став предметом дискусій після 2014 року?

IV. Високий рівень (4 бали)

18. Доведіть на конкретних прикладах тяглість української державотворчої традиції. (Від знаків Рюриковичів до сучасного Державного Герба, від «Руської правди» до Конституції України).

19. Проаналізуйте внесок українських дисидентів (В. Стус, В. Чорновіл, Л. Лук'яненко) у розвал радянської тоталітарної системи. Чому правозахисний аспект був важливішим за збройний опір у той час?

20. Есе: «Україна як форпост європейської цивілізації: історичні паралелі». Простежте роль України у стримуванні агресії зі сходу в різні епохи (монгольська навала, Хотинська битва, сучасна війна з РФ). Як це змінює глобальну роль України сьогодні?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0-6
Середній	7-14
Достатній	15-25
Високий	26-40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 3: **«Галицько-Волинська держава. Політична організація, князівська влада, розвиток культури, літописання, архітектури»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Хто об'єднав Галицьке і Волинське князівства в єдину державу у 1199 році?

А) Ярослав Осмомисл
Б) Роман Мстиславич
В) Данило Романович
Г) Юрій І Львович

2. Яка подія відбулася в житті Данила Галицького у 1253 році в місті Дорогочин?

А) Укладення союзу з монголами
Б) Коронація Данила легатом Папи Римського
В) Заснування міста Львів
Г) Перемога над угорським військом

3. Яке місто стало столицею держави за Данила Романовича і було назване на честь його сина?

А) Галич
Б) Холм
В) Львів
Г) Володимир

4. Яка верства населення в Галичині була найбільш впливовою і часто конфліктувала з князем?

А) Духовенство
Б) Бояри
В) Міщани
Г) Смерди

5. Хто був останнім князем Галицько-Волинської держави, після смерті якого у 1340 році почалася боротьба за ці землі?

А) Лев Данилович
Б) Юрій II Болеслав
В) Любарт Гедимінович
Г) Данило Галицький

6. Який символ був зображений на гербі Галицько-Волинської держави (Королівства Руського)?

А) Тризуб
Б) Золотий лев
В) Архангел Михаїл
Г) Гриф

II. Середній рівень (2 бали)

Виберіть одну або кілька правильних відповідей.

7. Укажіть здобутки Данила Галицького (виберіть кілька):

А) Перемога над німецькими лицарями під Дорогочином (1238).
Б) Отримання ярлика на княжіння від хана Батия після візиту в Орду.
В) Прийняття ісламу для союзу з Татарами.
Г) Будівництво нових міст-фортець (Холм, Львів).

8. Які держави претендували на землі Галицько-Волинського князівства після занепаду династії Романовичів?

А) Королівство Польське.
Б) Велике князівство Литовське.
В) Угорське королівство.
Г) Візантійська імперія.

9. Виберіть культурні пам’ятки, що належать до періоду Галицько-Волинської держави:

А) Галицько-Волинський літопис.
Б) Софійський собор у Києві.
В) Церква святого Пантелеймона в Галичі.
Г) Вежа в Стовпі (Поблизу Холма).

10. Установіть відповідність між князем та його діяльністю:

1. Роман Мстиславич — А. Створив окрему Галицьку митрополію (1303).
2. Данило Галицький — Б. Об’єднав Галичину і Волинь у 1199 р.

3. Лев Данилович — В. Отримав титул короля Русі в 1253 р.
4. Юрій І Львович — Г. Приєднав Закарпаття та Люблінські землі.

11. Що було характерним для економіки Галицько-Волинської держави?

А) Відсутність зовнішньої торгівлі.
Б) Видобуток і продаж солі.
В) Розвиток ремесел та торгівля з Європою.
Г) Повна заборона грошового обігу.

12. Які зовнішні загрози були найбільш небезпечними для держави у XIII ст.?

А) Монголо-татарська навала.
Б) Напади хрестоносців (Тевтонського ордену).
В) Війни з Великим князівством Литовським.
Г) Походи вікінгів.

III. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь.

13. Поясніть, чому Данило Галицький погодився на коронацію від Папи Римського. Яку головну мету він переслідував у стосунках із Заходом?

14. Назвіть ключові особливості Галицько-Волинського літопису. Чим він відрізняється від «Повісті минулих літ»?

15. Охарактеризуйте роль боярської олігархії в історії Галичини. Як їхні дії впливали на міцність державної влади?

16. Яке значення мала битва під Ярославом (1245)? Як вона вплинула на утвердження влади Данила Романовича?

17. Опишіть долю Галицько-Волинських земель після 1340 року. Між якими державами вони були поділені?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуту відповідь.

18. Проаналізуйте Галицько-Волинську державу як спадкоємицю Русі-України. Які саме традиції (політичні, правові, культурні) вона зберегла і продовжила після занепаду Києва?

19. Сформулюйте власну позицію: чи можна вважати Данила Галицького першим українським євроінтегратором? Свої міркування обґрунтуйте фактами з його зовнішньої політики.

20. Есе-роздум: «Феномен Галицько-Волинської держави в історії української державності». Чому саме ця держава змогла проіснувати на століття довше за Київську Русь в умовах постійного тиску Сходу та Заходу?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	Бали
Початковий	0-6
Середній	7-14
Достатній	15-25
Високий	26-40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 4: **«Українські землі у складі іноземних держав (XIV–XVI ст.). Литовсько-руська доба, Річ Посполита, Магдебурзьке право, культурне життя»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. У результаті якої битви 1362 року більшість українських земель була звільнена від золотоординської залежності та увійшла до складу Великого князівства Литовського (ВКЛ)?

А) Битва на Калці
Б) Битва на Синіх Водах
В) Битва під Грюнвальдом
Г) Битва під Оршею

2. Яким був принцип управління українськими землями у складі ВКЛ на початковому етапі («золота доба» за Ольгерда)?

А) «Залізом і кров'ю»
Б) «Старого не рушимо, нового не вводимо»
В) «Один закон, одна віра, одна мова»
Г) «Розділяй і володарюй»

3. Яка династія правила у Великому князівстві Литовському?

А) Рюриковичі
Б) Гедиміновичі
В) Ягеллони
Г) П’ясти

4. Яка унія 1385 року започаткувала процес об'єднання ВКЛ та Королівства Польського?

А) Кревська унія
Б) Городельська унія
В) Люблінська унія
Г) Берестейська унія

5. Хто такий «шляхтич» у XIV–XVI ст.?

А) Залежний селянин
Б) Представник привілейованого військово-служилого стану
В) Вільний козак
Г) Керівник цеху в місті

6. Як називався офіційний звід законів ВКЛ, що діяв на українських землях і був написаний руською (давньоукраїнською) мовою?

А) «Руська Правда»
Б) Литовські статути
В) Магдебурзьке право
Г) Березневі статті

ІІ. Середній рівень (2 бали)

7. Магдебурзьке право — це:

А) Право селян на вільний перехід до іншого пана
Б) Право міст на самоврядування, власну судову та адміністративну владу
В) Привілей шляхти на володіння землею
Г) Церковний статут

8. Який орган у містах з Магдебурзьким правом здійснював адміністративне керівництво?

А) Віче
Б) Магістрат
В) Козацька рада
Г) Сейм

9. Яка подія 1569 року призвела до утворення Речі Посполитої та переходу більшості українських земель під владу Польщі?

А) Люблінська унія
Б) Городельська унія
В) Флорентійська унія
Г) Віленська унія

10. Хто очолював магістрат у містах з Магдебурзьким правом?

А) Воєвода
Б) Бурмістр
В) Староста
Г) Лавник

11. Яку назву мала велика багатогалузева господарська одиниця, заснована на праці кріпосних селян і орієнтована на ринок?

А) Слобода
Б) Маєток
В) Фільварок
Г) Зимівник

12. Костянтин Острозький уславився як «некоронований король Русі» завдяки:

А) Перемозі під Оршею над московським військом та меценатству
Б) Заснуванню Запорозької Січі
В) Підписанню Люблінської унії
Г) Переходу в католицизм

III. Достатній рівень (3 бали)

Ось завдання **достатнього** та **високого** рівнів для **Теми 4: «Українські землі у складі іноземних держав (XIV–XVI ст.)»**. Ці рівні вимагають не просто знання дат, а розуміння причинно-наслідкових зв'язків та аналітичного мислення.

III. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або виконайте завдання.

13. Поясніть сутність і значення Магдебурзького права для українських міст. Як отримання права на самоврядування впливало на соціальний склад міста, його архітектурне обличчя (площа Ринок, Ратуша) та захист прав міщан від свавілля місцевих феодалів?

14. Охарактеризуйте релігійну ситуацію після укладення Берестейської церковної унії (1596 р.). Чому спроба об’єднати церкви призвела до глибокого розколу в українському суспільстві? Назвіть три основні наслідки цієї події (виникнення УГКЦ, боротьба за права православної церкви, роль братств).

15. Визначте роль Костянтина Острозького в культурно-освітньому житті України. Яке значення мало заснування Острозької академії та видання Острозької Біблії для протидії процесам покатоличення та полонізації української шляхти?

16. Розкрийте зміст принципу «Старого не рушимо, нового не вводимо», за яким ВКЛ керувало українськими землями до середини XVI ст. У чому виявлялася автономія українських земель у складі Литви (мова, право, релігія, державний апарат)?

17. Проаналізуйте причини та наслідки Люблінської унії (1569 р.) для українських земель. Які українські воєводства перейшли під пряму владу Польщі та як це змінило становище селянства (посилення кріпацтва) і шляхти?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте трансформацію соціальної структури українського суспільства у XIV–XVI ст. Порівняйте становище шляхти, духовенства, міщан та селян. Як поява фільваркового господарства та остаточне закріпачення селян за Литовськими статутами змінили соціальний баланс і підготували грунт для майбутніх козацьких повстань?

19. Проаналізуйте діяльність православних братств як унікального явища в українській історії. Як міщанські організації змогли перебрати на себе роль захисників віри та освіти за відсутності власної держави? Доведіть, що діяльність братств (школи, друкарні, шпиталі) стала фундаментом для українського культурного відродження XVII століття.

20. Есе-роздум: «Литовсько-руська доба: доба втрачених можливостей чи період збереження національної ідентичності?» Висловіть власну позицію щодо статусу українських земель у складі Великого князівства Литовського. Чи можна вважати ВКЛ «протоукраїнською» державою, де руська культура відігравала провідну роль, і чому цей баланс сил змінився на користь Польщі після 1569 року?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	Бали
Початковий	0-6
Середній	7-14
Достатній	15-25
Високий	26-40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 5: «Козацька доба та формування ідеї української державності. Запорозька Січ, Гетьманщина, державний устрій, освіта, релігія, мистецтво»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

Хто був автором першої в історії друкованої книги українського автора («Прогностична оцінка поточного 1483 року»)?

А) Швайпольт Фіоль
Б) Юрій Дрогобич (Котермак)
В) Франциск Скорина
Г) Іван Федоров

2. Яка книга, надрукована у Кракові 1491 року, вважається першим друкованим виданням церковнослов'янською мовою?

А) «Октоїх»
Б) «Апостол»
В) «Псалтир»
Г) «Буквар»

3. Яке місто в другій половині XVI століття стало найпотужнішим культурним та освітнім центром завдяки князю Костянтину-Василю Острозькому?

А) Львів
Б) Острог
В) Київ
Г) Чернігів

4. Як називалася перша повна друкована Біблія церковнослов'янською мовою (1581 р.)?

А) Пересопницьке Євангеліє
Б) Острозька Біблія
В) Київський Псалтир
Г) Почаївський молитовник

5. Яка релігійна подія 1596 року призвела до утворення Української греко-католицької церкви (УГКЦ)?

А) Люблінська унія
Б) Берестейська церковна унія

В) Кревська унія
Г) Гадяцька угода

6. Яка рукописна книга (1556–1561 рр.) є визначною пам'яткою української мови, на якій сьогодні присягають президенти України?

А) Реймське Євангеліє
Б) Остромирове Євангеліє
В) Пересопницьке Євангеліє
Г) Радзивіллівський літопис

ІІ. Середній рівень (2 бали)

7. Хто був засновником першої вищої школи в Україні (1576 р.), яку називали «Тримовним ліцеєм»?

А) Петро Могила
Б) Костянтин-Василь Острозький
В) Мелетій Смотрицький
Г) Йов Борецький

8. У результаті злиття яких двох шкіл у 1632 році було утворено Києво-Могилянську колегію?

А) Братської та Лаврської шкіл
Б) Острозької та Краківської шкіл
Б) Церковної та козацької шкіл
Г) Віленської та Львівської шкіл

9. Який митрополит провів масштабну реформу православної церкви у XVII ст. та впорядкував богослужбові книги?

А) Іпатій Потій
Б) Петро Могила
В) Йосиф Рутський
Г) Стефан Яворський

10. Яку назву має архітектурний стиль XVII–XVIII століть, що вирізняється пишністю, вигадливістю форм та численним оздобленням?

А) Ренесанс
Б) Готика
В) Козацьке (українське) бароко
Г) Класицизм

11. Хто є автором фундаментальної праці «Граматика словенська» (1619 р.), за якою навчалися слов'янські народи понад 200 років?

А) Іван Вишенський
Б) Лаврентій Зизаній
В) Мелетій Смотрицький
Г) Касіян Сакович

12. Що таке «полемічна література» XVI–XVII століть?

А) Описи подорожей святими місцями
Б) Твори, у яких велася гостра суперечка навколо ідеї об'єднання церков
В) Віршовані вітання на честь гетьманів
Г) Підручники з філософії

III. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Опишіть систему військово-адміністративного управління Гетьманщини. Як поділ на полки та сотні допомагав Хмельницькому одночасно керувати військом і цивільним населенням? Яку роль виконувала Генеральна військова канцелярія?

14. Поясніть значення Зборівського мирного договору (1649 р.) для становлення української державності. Які три воєводства офіційно переходили під управління гетьмана і як змінився статус реєстрового козацтва?

15. Охарактеризуйте козацькі клейноди як символи державної влади. Назвіть щонайменше чотири предмети (булава, бунчук тощо) та поясніть, кому з посадових осіб вони належали і які функції символізували.

16. У чому полягала унікальність Києво-Могилянської колегії (згодом Академії) у XVII столітті? Як цей навчальний заклад впливав на формування козацької еліти та інтелектуальний опір іноземним впливам?

17. Опишіть причини та передумови Національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького. Виділіть три ключові аспекти: соціально-економічний (кріпацтво), релігійний (утиски православ'я) та політичний (обмеження козацьких прав).

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте феномен «Козацької християнської республіки». Чи можна вважати Запорозьку Січ демократичним утворенням за сучасними мірками? Порівняйте принципи виборності влади на Січі з тогочасними монархічними режимами Європи.

19. Сформулюйте власну оцінку Переяславської ради 1654 року та Березневих статей. Чи був цей крок Хмельницького вимушеною військовою тактикою чи стратегічною помилкою? Як цей союз змінив вектор розвитку української державності на наступні століття?

20. Есе-роздум: «Богдан Хмельницький – фундатор української держави чи лідер станового повстання?» Аргументуйте свою думку, спираючись на факти створення гетьманом власних податкової, судової та дипломатичної систем. Як ідея «автономії» у складі Речі Посполитої трансформувалася в ідею «незалежного князівства» під час війни?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0–6
Середній	7–14
Достатній	15–25
Високий	

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів
за темою 6: **«Гетьманщина XVIII ст. та ліквідація автономії. Політичні реформи, централізація, занепад автономії, духовне життя»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Який гетьман намагався вибороти незалежність України, уклавши союз зі шведським королем Карлом XII у 1708 році?

А) Данило Апостол
Б) Іван Мазепа
В) Кирило Розумовський
Г) Іван Скоропадський

2. Після поразки у якій битві 1709 року плани Івана Мазепи на незалежність зазнали краху?

А) Полтавська битва
Б) Битва під Конотопом
В) Битва під Берестечком
Г) Битва під Полтавою (1709)

3. Як називався документ Пилипа Орлика (1710 р.), що вважається першою конституцією України?

А) «Березневі статті»
Б) «Пакти і Конституції прав і вольностей Війська Запорозького»
В) «Грамота до всього українського народу»
Г) «Маніфест про вольності»

4. Який орган був створений Петром I у 1722 році для контролю за діяльністю гетьмана та обмеження автономії?

А) Малоросійський приказ
Б) Перша Малоросійська колегія
В) Генеральна канцелярія
Г) Державний сенат

5. Хто був обраний гетьманом у 1727 році і провів низку реформ, спрямованих на впорядкування судів та фінансів (зокрема «Рішительні пункти»)?

А) Павло Полуботок
Б) Данило Апостол
В) Пилип Орлик
Г) Кирило Розумовський

6. Який наказний гетьман виступив проти обмеження прав України, за що був ув'язнений Петром I і помер у Петропавлівській фортеці?

А) Данило Апостол
Б) Павло Полуботок
В) Петро Дорошенко
Г) Іван Брюховецький

II. Середній рівень (2 бали)

7. Хто став останнім гетьманом України (1750–1764 рр.), який перетворив Глухів на культурний центр європейського зразка?

А) Кирило Розумовський
Б) Іван Мазепа
В) Степан Яворський
Г) Петро Калнишевський

8. У якому році російська імператриця Катерина II остаточно скасувала гетьманство?

А) 1709 р.
Б) 1764 р.
В) 1775 р.
Г) 1783 р.

9. Яка подія відбулася у 1775 році, що означала повне знищення осередку козацької вольності?

А) Скасування Магдебурзького права
Б) Остаточне зруйнування Запорозької Січі (Нової Січі)
В) Запровадження кріпацтва на Лівобережжі
Г) Ліквідація полкового устрою

10. Хто був останнім кошовим отаманом Запорозької Січі, який провів у засланні на Соловках 25 років?

А) Петро Сагайдачний
Б) Петро Калнишевський
В) Кость Гордієнко
Г) Іван Сірко

11. Друга Малоросійська колегія (1764–1786) на чолі з П. Рум'янцевим була створена для:

А) Підготовки до війни з Туреччиною
Б) Повної інтеграції українських земель до складу Російської імперії
В) Розбудови українських університетів
Г) Захисту прав козацтва

12. У якому році на Лівобережній та Слобідській Україні було офіційно запроваджено кріпацтво?

А) 1764 р.
Б) 1775 р.
В) 1783 р.

Г) 1861 р.

ІІІ. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Поясніть причини та наслідки переходу Івана Мазепи на бік шведського короля Карла XII. Як цей крок вплинув на подальшу політику Петра І щодо української автономії (репресії в Батурині, створення Першої Малоросійської колегії)?

14. Охарактеризуйте реформи Данила Апостола (1727–1734 рр.). Яке значення для Гетьманщини мало впорядкування фінансів, судової системи («Права, за якими судиться малоросійський народ») та обмеження свавілля російських чиновників?

15. Розкрийте зміст поняття «освічений абсолютизм» на прикладі правління Кирила Розумовського. Як останній гетьман намагався європеїзувати Гетьманщину (реформа судів, плани відкриття університету, оновлення армії) та чому ці спроби були припинені Катериною ІІ?

16. Опишіть значення діяльності Григорія Сковороди для української та світової культури. У чому полягає його концепція «сродної праці» та як його філософія відображала дух епохи Бароко та раннього Просвітництва?

17. Назвіть етапи ліквідації української автономії у другій половині XVIII ст. Коротко опишіть три ключові події: скасування гетьманства (1764), руйнування Запорозької Січі (1775) та запровадження кріпацтва (1783).

ІV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте «Конституцію» Пилипа Орлика (1710 р.) як пам'ятку політичної думки. Доведіть, що цей документ випередив свій час, заклавши основи парламентаризму та розподілу влади на законодавчу, виконавчу та судову. Порівняйте його ідеї з тогочасним політичним устроєм європейських держав.

19. Сформулюйте власну оцінку постаті Івана Мазепи в українській історії. Проаналізуйте його як мецената української культури та як політика-стратега. Чому, на вашу думку, його спроба вийти з-під влади Москви закінчилася поразкою, і які довгострокові наслідки це мало для України?

20. Есе-роздум: «Ліквідація Гетьманщини: закономірність імперського розширення чи трагедія втраченого шансу?» Поміркуйте, чи могла Гетьманщина втримати автономію в умовах перетворення Російського царства на імперію. Як перетворення козацької старшини на російське дворянство вплинуло на розвиток української національної ідеї наприкінці XVIII — на початку XIX століть?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0–6
Середній	7–14
Достатній	15–25

Рівень	Бали
Високий	26–40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 7: **«Українські землі у складі імперій (XIX ст.). Національне відродження, громадівський рух, розвиток освіти й культури»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. На які дві великі імперії були поділені українські землі в XIX ст.?

А) Російську та Османську
Б) Російську та Австрійську (з 1867 — Австро-Угорську)
В) Річ Посполиту та Пруссію
Г) Шведську та Московську

2. Який твір І. Котляревського (1798 р.) вважається точкою відліку нової української літератури?

А) «Кобзар»
Б) «Енеїда»
В) «Чорна рада»
Г) «Маруся»

3. Хто очолював Кирило-Мефодіївське братство (1846–1847 рр.), що виступало за скасування кріпацтва та федерацію слов'янських народів?

А) Т. Шевченко, М. Костомаров, П. Куліш
Б) І. Франко, М. Павлик
В) М. Грушевський, В. Винниченко
Г) Брати Антоновичі

4. Який регіон України в середині XIX ст. став центром промислового перевороту (металургія, видобуток вугілля)?

А) Галичина
Б) Поділля
В) Донбас та Криворіжжя
Г) Полісся

5. У якому році в Австрійській імперії було скасовано панщину в Галичині (під час «Весни народів»)?

А) 1848 р.
Б) 1861 р.
В) 1812 р.
Г) 1905 р.

6. Яку назву мала організація, створена у Львові в 1848 році, що стала першою політичною організацією українців Галичини?

А) «Руська трійця»
Б) Головна руська рада
В) Товариство «Просвіта»
Г) Народна рада

ІІ. Середній рівень (2 бали)

7. Хто був автором збірки «Кобзар», яка перетворила українську мову на потужний інструмент національної самоідентифікації?

А) Іван Франко
Б) Тарас Шевченко
В) Пантелеймон Куліш
Г) Григорій Квітка-Основ'яненко

8. Валуєвський циркуляр (1863 р.) забороняв:

А) Будівництво заводів
Б) Видання релігійної та навчальної літератури українською мовою
В) Виїзд селян за кордон
Г) Службу українців у армії

9. Емський указ (1876 р.) став ще жорсткішим продовженням заборон, оскільки забороняв навіть:

А) Вживання слова «Україна»
Б) Театральні вистави, концерти та ввезення книг українською мовою з-за кордону
В) Вирощування цукрових буряків
Г) Продаж солі

10. Хто такі «хлопомани» у 1860-х роках?

А) Селяни-повстанці
Б) Інтелігенція (на чолі з В. Антоновичем), яка прагнула зближення з народом
В) Прихильники російського царя
Г) Назва польських революціонерів

11. Яка організація в Галичині (заснована у 1868 р.) займалася масовим поширенням освіти та культури серед селян?

А) Наукове товариство ім. Шевченка
Б) Товариство «Просвіта»
В) Братство тарасівців
Г) Стара громада

12. Хто очолив Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ) у 1894 році і зробив його центром української науки?

А) Іван Франко
Б) Михайло Грушевський
В) Володимир Антонович
Г) Олександр Кониський

ІІІ. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Поясніть значення виходу «Енеїди» І. Котляревського (1798 р.) та «Кобзаря» Т. Шевченка (1840 р.) для українського руху. Як ці твори змінили статус української мови — від «говірки для селян» до мови високої літератури та національного символу?

14. Охарактеризуйте діяльність Кирило-Мефодіївського братства (1846–1847 рр.). Які основні ідеї були викладені в «Книзі буття українського народу»? Чому їхня вимога федерації слов'янських народів була небезпечною для Російської імперії?

15. Порівняйте політику Російської та Австрійської імперій щодо українців у XIX столітті. Де українці мали більше можливостей для легальної громадської та політичної діяльності (преса, школи, парламент) і чому?

16. Розкрийте суть та наслідки Валуєвського циркуляра (1863 р.) та Емського указу (1876 р.). Якої шкоди вони завдали українському книговиданню, театру та освіті? Як ці заборони стимулювали перенесення центру національного руху до Галичини?

17. Опишіть роль «Руської трійці» у Галичині (1830-ті рр.). Чому видання альманаху «Русалка Дністрова» називають «революцією на папері» та як це вплинуло на ідентичність галицьких українців?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте етапи формування сучасної української нації у XIX ст. за схемою М. Гроха: академічний (збирання фольклору), культурницький (літературна мова) та політичний (створення партій). Доведіть на прикладах, що наприкінці століття український рух остаточно перейшов від етнографічного зацікавлення до політичних вимог автономії та незалежності.

19. Сформулюйте власну оцінку ролі інтелігенції («громадівців», «хлопоманів», радикалів) у збереженні національної ідентичності. Як за умов жорсткої цензури та відсутності власної держави їм вдалося створити мережу «Просвіт» та наукових товариств (як-от НТШ), що фактично виконували функції міністерств освіти та культури?

20. Есе-роздум: «Український П'ємонт: чому Галичина стала центром національного життя наприкінці XIX століття?» Поміркуйте, як взаємодія українців з обох сторін кордону (Наддніпрянщини та Галичини) допомогла сформувати ідею соборності. Які умови в Австро-Угорщині сприяли тому, що Львів перетворився на інтелектуальну столицю всіх українців?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0–6
Середній	7–14
Достатній	15–25
Високий	26–40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів
за темою 8: **«Українська державність у 1917–1921 рр. Центральна Рада, Гетьманат, Директорія, культурні процеси доби визвольних змагань»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Яка організація стала центром українського національного руху в березні 1917 року в Києві?

А) Генеральний Секретаріат
Б) Українська Центральна Рада (УЦР)
В) Директорія
Г) Державний сенат

2. Хто очолив Українську Центральну Раду і став символом українського відродження того часу?

А) Володимир Винниченко
Б) Симон Петлюра
В) Михайло Грушевський
Г) Павло Скоропадський

3. Яким документом УЦР було вперше проголошено автономію України у складі федеративної Росії?

А) I Універсал
Б) II Універсал
В) III Універсал
Г) IV Універсал

4. Коли було проголошено повну державну незалежність Української Народної Республіки (УНР)?

А) 7 листопада 1917 р.
Б) 22 січня 1918 р.
В) 29 квітня 1918 р.
Г) 1 листопада 1918 р.

5. Бій під Крутами (січень 1918 р.) став символом жертовності молоді у боротьбі проти:

А) Німецьких окупантів
Б) Білогвардійців Денікіна
В) Більшовицьких військ Муравйова
Г) Польських легіонів

6. Брест-Литовський мирний договір (лютий 1918 р.) для УНР означав:

А) Поразку у війні
Б) Міжнародне визнання незалежності та військову допомогу проти більшовиків
В) Входження до складу Німеччини
Г) Відмову від Криму

II. Середній рівень (2 бали)

7. Хто прийшов до влади внаслідок державного перевороту 29 квітня 1918 року і відновив приватну власність на землю?

А) Симон Петлюра
Б) Павло Скоропадський
В) Нестор Махно
Г) Микола Міхновський

8. Яку офіційну назву мала держава за часів правління Павла Скоропадського?

А) Українська Народна Республіка
Б) Українська Держава (Гетьманат)
В) Малоросійська губернія
Г) Радянська Україна

9. Створення Української академії наук та заснування двох державних університетів є культурним здобутком:

А) Центральної Ради
Б) Гетьманату Павла Скоропадського
В) Директорії
Г) ЗУНР

10. Як називався орган, що очолив повстання проти гетьмана у листопаді 1918 року?

А) Рада народних міністрів
Б) Директорія УНР
В) Військово-революційний комітет
Г) Головна руська рада

11. Проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) у Львові 1 листопада 1918 р. називають:

А) Революція на граніті
Б) Листопадовий чин
В) Кривава неділя
Г) Свято Злуки

12. Історична подія – Акт Злуки (об'єднання УНР та ЗУНР) – відбулася на Софійському майдані:

А) 1 листопада 1918 р.
Б) 22 січня 1919 р.
В) 31 серпня 1919 р.
Г) 24 серпня 1991 р.

III. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Проаналізуйте еволюцію поглядів Української Центральної Ради від ідеї автономії до повної незалежності. Які зовнішні чинники (наступ більшовиків, розвал Російської імперії) змусили лідерів УЦР прийняти IV Універсал у січні 1918 року?

14. Порівняйте державний устрій УНР часів Центральної Ради та Української Держави Павла Скоропадського. Чому правління Гетьмана називають «консервативним переворотом» і які верстви населення були його основною опорою?

15. Охарактеризуйте значення Акту Злуки УНР та ЗУНР (22 січня 1919 р.). Поясніть, чому ця подія мала більше символічне та ідеологічне значення, ніж реальне адміністративне об'єднання в умовах війни.

16. Розкрийте суть «Трикутника смерті», у якому опинилася Армія УНР наприкінці 1919 року. Які три ворожі сили оточили українські війська і як епідемія тифу вплинула на боєздатність армії?

17. Опишіть внутрішню та зовнішню політику Директорії УНР під проводом Симона Петлюри. Як спроба знайти союзників на Заході (Варшавська угода 1920 р.) вплинула на ставлення галичан до політики Петлюри?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте причини поразки Української революції 1917–1921 рр., розділивши їх на внутрішні та зовнішні. Що, на вашу думку, було фатальнішим: брак єдності серед українських лідерів (соціалістів, монархістів, військових) чи масована агресія більшовицької Росії та байдужість країн Антанти?

19. Сформулюйте власну оцінку постаті Павла Скоропадського. Зважте його успіхи у державотворенні (стабільна валюта, Академія наук, університети) та провали (земельне питання, залежність від німецьких військ). Чи був шанс у Гетьманату стати тривалою монархією за зразком європейських держав?

20. Есе-роздум: «Уроки боротьби за державність 1917–1921 років для сучасної України». Проведіть паралелі між тогочасними подіями та нинішньою війною за незалежність. Які помилки минулого (інформаційна війна, недооцінка армії, популізм) Україна врахувала або має врахувати сьогодні?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0–6
Середній	7–14
Достатній	15–25
Високий	26–40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 9: **«Україна в міжвоєнний період та під час Другої світової війни. Політичні та культурні процеси, окупаційна політика, українські державні утворення»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Як називалася політика більшовиків у 1920-х роках, що сприяла розширенню сфери вживання української мови в освіті та держуправлінні?

А) Колективізація
Б) Коренізація (Українізація)
В) Індустріалізація
Г) Нова економічна політика (НЕП)

2. Яка подія 1932–1933 рр. була офіційно визнана геноцидом українського народу?

А) Великий терор
Б) Голодомор
В) Операція «Вісла»
Г) Масова депортація до Сибіру

3. Процес примусового створення колгоспів, що супроводжувався «розкуркуленням», називався:

А) Модернізація
Б) Колективізація
В) Реквізиція
Г) Конфіскація

4. Як називали групу діячів культури 1920-30-х рр., які були репресовані або знищені радянським режимом?

А) «Втрачене покоління»
Б) «Розстріляне відродження»
В) «Шістдесятники»
Г) «Нова хвиля»

5. Яка організація була створена у Відні у 1929 році для боротьби за незалежність України (її очолив Є. Коновалець)?

А) ОУН (Організація українських націоналістів)
Б) КПЗУ (Комуністична партія Західної України)
В) УНДО (Українське національно-демократичне об'єднання)
Г) Братство тарасівців

6. Пакт Молотова-Ріббентропа (серпень 1939 р.) передбачав:

А) Спільний напад Німеччини та СРСР на Францію
Б) Поділ сфер впливу в Східній Європі та перехід Західної України до СРСР
В) Надання Україні незалежності
Г) Визнання Криму німецьким

ІІ. Середній рівень (2 бали)

7. Карпатська Україна на чолі з Августином Волошином проголосила незалежність у:

А) 1938 р.
Б) 1939 р.
В) 1941 р.
Г) 1944 р.

8. Напад Німеччини на СРСР та початок бойових дій на території України відбувся:

А) 1 вересня 1939 р.
Б) 22 червня 1941 р.
В) 30 червня 1941 р.
Г) 18 грудня 1940 р.

9. Який документ було прийнято 30 червня 1941 року у Львові з ініціативи ОУН(б)?

А) Універсал до народу
Б) Акт відновлення Української Держави
В) Декларація прав людини
Г) Маніфест ОУН

10. Бабин Яр у Києві став місцем масових страт цивільного населення, що символізує трагедію:

А) Колективізації
Б) Голокосту та нацистського терору
В) Радянських репресій
Г) Пожежі в Києві

11. Офіційною датою створення Української повстанської армії (УПА) вважається:

А) 22 червня 1941 р.
Б) 14 жовтня 1942 р.
В) 6 листопада 1943 р.
Г) 9 травня 1945 р.

12. Хто був головнокомандувачем УПА (псевдо — Тарас Чупринка) з 1943 до 1950 року?

А) Степан Бандера
Б) Роман Шухевич
В) Андрій Мельник
Г) Василь Кук

ІІІ. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Поясніть причини та наслідки політики «українізації» (коренізації) у 1920-х роках. Чому радянська влада спочатку підтримувала розвиток української мови та культури, а вже на початку 1930-х років розпочала масові репресії проти інтелігенції («Розстріляне відродження»)?

14. Охарактеризуйте Голодомор 1932–1933 років як акт геноциду. Назвіть три чинники, які підтверджують штучний характер голоду (закон «про п’ять колосків», «чорні дошки», оточення сіл військами для недопущення виїзду селян).

15. Розкрийте суть та значення проголошення незалежності Карпатської України (березень 1939 р.). Чому цю подію називають «першим боєм за Україну у Другій світовій війні» і яка була роль Августина Волошина у цих подіях?

16. Опишіть діяльність ОУН (Організації українських націоналістів) у 1930-х роках на землях Західної України. Якими методами вони боролися проти польської окупації та якою була їхня кінцева мета згідно з ідеологією інтегрального націоналізму?

17. Проаналізуйте наслідки пакту Молотова-Ріббентропа (1939 р.) для українських земель. Як змінилася карта України у вересні 1939 року та якими були перші заходи радянської влади на приєднаних територіях (так звана «радянізація»)?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте стратегію «двофронтової боротьби» Української повстанської армії (УПА). Доведіть на фактах, що УПА одночасно протистояла нацистському окупаційному режиму та радянській експансії. У чому полягала унікальність існування «підпільної держави» з власною адміністрацією та судами в умовах повної окупації?

19. Сформулюйте власну оцінку трагедії «чорносвитників» (мобілізованих цивільних українців) під час звільнення території України радянськими військами у 1943–1944 рр. Як сталінське керівництво використовувало людський ресурс України у битві за Дніпро та інших операціях? Чи можна вважати це формою прихованого репресивного механізму проти українців?

20. Есе-роздум: «Український внесок у перемогу над нацизмом: між двома тоталітарними системами». Поміркуйте, чому для українців Друга світова війна була одночасно і національною трагедією, і часом героїзму. Як ви ставитеся до тези, що Україна була головним театром бойових дій у Європі, і як цей факт має висвітлюватися у сучасному світовому контексті?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0–6
Середній	7–14
Достатній	15–25
Високий	26–40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 10: **«Україна в умовах радянської системи (1945–1991 рр.). Особливості державного устрою, культура радянської доби, дисидентський рух»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Як називалася операція 1947 року з депортації українського населення Закерзоння у західні та північні райони Польщі?

А) Операція «Захід»
Б) Операція «Вісла»
В) Велика блокада
Г) План «Ост»

2. У якому році Україна (УРСР) стала однією з держав-засновниць ООН?

А) 1944 р.
Б) 1945 р.
В) 1954 р.
Г) 1991 р.

3. Яка область у 1954 році була передана зі складу РРФСР до складу УРСР за ініціативи М. Хрущова?

А) Закарпатська
Б) Кримська
В) Одеська
Г) Львівська

4. Період правління М. Хрущова, що характеризувався частковою десталінізацією та послабленням цензури, називають:

А) «Застій»
Б) «Відлига»
В) «Перебудова»
Г) «Воєнний комунізм»

5. Хто такі «шістдесятники»?

А) Ветерани Другої світової війни
Б) Нове покоління української інтелігенції, що виступало за оновлення культури та захист прав народу
В) Керівники колгоспів у 1960-х роках
Г) Радянські диверсанти

6. Автором праці «Інтернаціоналізм чи русифікація?» (1965 р.), що стала маніфестом дисидентського руху, був:

А) Левко Лук’яненко
Б) Іван Дзюба
В) Василь Стус
Г) Валентин Мороз

II. Середній рівень (2 бали)

7. Як називалася правозахисна організація, створена в 1976 році для моніторингу дотримання прав людини в СРСР?

А) Народний Рух України
Б) Українська Гельсінська група (УГГ)

В) «Просвіта»
Г) Клуб творчої молоді

8. Хто був лідером Української Гельсінської групи, видатним правозахисником та юристом?

А) Петро Шелест
Б) Микола Руденко
В) Володимир Щербицький
Г) Леонід Брежнєв

9. Період правління Л. Брежнєва та В. Щербицького в Україні (1970-ті – поч. 1980-х рр.) отримав назву:

А) «Золота доба»
Б) «Застій»
В) «Коренізація»
Г) «Прискорення»

10. Техногенна катастрофа світового масштабу на Чорнобильській АЕС відбулася:

А) 26 квітня 1986 р.
Б) 1 вересня 1985 р.
В) 19 серпня 1991 р.
Г) 24 серпня 1991 р.

11. Як називалася політика М. Горбачова (друга пол. 1980-х рр.), спрямована на демократизацію та «гласність»?

А) Модернізація
Б) Перебудова
В) Відбудова
Г) Децентралізація

12. Хто очолював «Народний Рух України за перебудову» (1989 р.) — найпотужнішу опозиційну силу того часу?

А) В’ячеслав Чорновіл / Іван Драч
Б) Леонід Кравчук
В) Петро Симоненко
Г) Віктор Ющенко

ІІІ. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Охарактеризуйте особливості відбудови народного господарства України після 1945 року. Чому, попри статус України як держави-засновниці ООН, СРСР продовжував політику викачування ресурсів з українського села, що призвело до голоду 1946–1947 рр.?

14. Поясніть значення хрущовської «відлиги» (середина 1950-х — початок 1960-х рр.) для української культури. Яку роль у цьому процесі відіграла десталінізація (XX з'їзд КПРС) та як вона посприяла появі руху «шістдесятників»?

15. Розкрийте суть та наслідки операції «Вісла» (1947 р.) та операції «Захід» (1947 р.). Яку мету переслідувала радянська та польська комуністична влада, депортуючи сотні тисяч українців з їхніх етнічних земель?

16. Опишіть діяльність Української Гельсінської групи (УГГ), створеної у 1976 році. Чому перехід дисидентів від суто культурних вимог до правозахисної діяльності на основі міжнародного права став серйозним викликом для радянської системи?

17. Проаналізуйте політику «застою» в Україні за часів В. Щербицького. У чому виявлялася посилена русифікація (постанова 1978 р. про вивчення російської мови) та як відбувалося придушення національного життя після відставки П. Шелеста?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте еволюцію дисидентського руху в Україні: від «культурництва» шістдесятників до відкритої політичної боротьби. Доведіть, що праця Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» та діяльність таких постатей, як Левко Лук'яненко та Василь Стус, заклали ідеологічний фундамент для відновлення незалежності у 1991 році.

19. Сформулюйте власну оцінку впливу Чорнобильської катастрофи (1986 р.) на зростання національної самосвідомості українців. Поміркуйте, чому екологічна трагедія перетворилася на потужний політичний чинник («Екологія духу»), що змусив українське суспільство вимагати правди від влади та врешті-решт державного суверенітету.

20. Есе-роздум: «Чому радянська модель "модернізації" України виявилася нежиттєздатною?» Проаналізуйте суперечність між промисловим потенціалом УРСР та реальним рівнем життя громадян у 1980-х роках. Як дефіцит товарів, цензура та ідеологічний тиск вплинули на вибір українців під час референдуму 1 грудня 1991 року?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	**Бали**
Початковий	0–6
Середній	7–14
Достатній	15–25
Високий	26–40

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 11: **«Відновлення незалежності України (1991 р.) та формування сучасної державності. Конституційний процес, державна символіка, культура незалежної України»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Який документ, прийнятий 24 серпня 1991 року, остаточно проголосив Україну незалежною демократичною державою?

А) Декларація про державний суверенітет

Б) Акт проголошення незалежності України
В) Конституція України
Г) Універсал єдності

2. Коли відбувся Всеукраїнський референдум, на якому понад 90% громадян підтримали незалежність?

А) 24 серпня 1991 р.
Б) 1 грудня 1991 р.
В) 28 червня 1996 р.
Г) 16 липня 1990 р.

3. Хто став першим Президентом незалежної України?

А) Леонід Кучма
Б) В'ячеслав Чорновіл
В) Леонід Кравчук
Г) Віктор Ющенко

4. Будапештський меморандум (1994 р.) передбачав:

А) Вступ України до ЄС
Б) Відмову України від ядерної зброї в обмін на гарантії безпеки від США, Великої Британії та Росії
В) Створення спільної валюти з СНД
Г) Надання Криму статусу окремої держави

5. У якому році було прийнято чинну Конституцію України?

А) 1991 р.
Б) 1994 р.
В) 1996 р.
Г) 2004 р.

6. Масова акція протесту проти фальсифікацій президентських виборів у 2004 році отримала назву:

А) Революція на граніті
Б) Помаранчева революція
В) Революція Гідності
Г) Мовний майдан

ІІ. Середній рівень (2 бали)

7. У якому році Україна приєдналася до Ради Європи, зробивши важливий крок до євроінтеграції?

А) 1991 р.
Б) 1995 р.
В) 2008 р.
Г) 2014 р.

8. Яка подія 2013–2014 рр. розпочалася через відмову керівництва держави від підписання Угоди про асоціацію з ЄС?

А) Податковий майдан
Б) Євромайдан (Революція Гідності)
В) АТО
Г) Вибори до Верховної Ради

9. Як називається найвищий державний орган законодавчої влади в Україні?

А) Кабінет Міністрів
Б) Верховна Рада
В) Конституційний Суд
Г) Офіс Президента

10. У якому році Російська Федерація розпочала збройну агресію проти України, окупувавши Крим та частини Донецької і Луганської областей?

А) 2004 р.
Б) 2008 р.
В) 2014 р.
Г) 2022 р.

11. Хто став п’ятим Президентом України (2014–2019 рр.), за каденції якого було підписано Томос про автокефалію ПЦУ?

А) Віктор Янукович
Б) Петро Порошенко
В) Володимир Зеленський
Г) Юлія Тимошенко

12. Запровадження безвізового режиму з країнами ЄС для громадян України відбулося у:

А) 2014 р.
Б) 2017 р.
В) 2019 р.
Г) 2022 р.

ІІІ. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Поясніть історичне значення Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року. Чому Акт проголошення незалежності потребував підтвердження народним волевиявленням і як результати референдуму (понад 90% «за») вплинули на міжнародне визнання України як суб'єкта міжнародного права?

14. Охарактеризуйте труднощі державотворчого процесу в перші роки після відновлення незалежності (1991–1994 рр.). З якими викликами зіткнулася Україна в економічній (гіперінфляція, розрив господарських зв’язків) та політичній (відсутність нової Конституції, статус Криму) сферах?

15. Розкрийте суть «конституційної ночі» 28 червня 1996 року. Назвіть ключові положення Конституції України (форма правління, державна мова, статус Криму). Чому прийняття Конституції вважається завершенням першого етапу державотворення?

16. Опишіть причини та наслідки запровадження національної валюти – гривні – у 1996 році. Як грошова реформа вплинула на стабілізацію економіки та утвердження одного з найважливіших атрибутів державної незалежності?

17. Проаналізуйте зовнішньополітичний курс України у 1990-х роках. Що означав «багатовекторний» підхід і які були наслідки підписання Будапештського меморандуму (1994) та Великого договору про дружбу з Росією (1997)?

IV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте трансформацію політичної системи України після 1991 року: від радянської моделі «влади рад» до демократичної республіки. Доведіть, що утвердження принципу розподілу влади та багатопартійності було ключовим для запобігання встановленню нової диктатури. Яку роль у цьому процесі відіграла опозиція та громадянське суспільство?

19. Сформулюйте власну оцінку Помаранчевої революції (2004 р.) як першого масштабного іспиту для української демократії. Поміркуйте, чому мирний протест став ефективним інструментом захисту виборчих прав. Як події 2004 року змінили сприйняття України на міжнародній арені (ідея «Україна — не Росія»)?

20. Есе-роздум: «Труднощі перехідного періоду: чому шлях від тоталітаризму до демократії в Україні виявився довшим, ніж у країнах Центральної Європи?» Проаналізуйте вплив «радянського спадку» (корупція, олігархізація, відсутність досвіду ринкової економіки) на розвиток держави у 1990-х та 2000-х роках. Як ці внутрішні слабкості використали зовнішні сили для дестабілізації країни?

Підсумковий тест для фахових молодших бакалаврів за темою 12: **«Підсумкове заняття. Українська державність і культура у глобальному контексті»**

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

І. Початковий рівень (1 бал)

1. Який документ, прийнятий 24 серпня 1991 року, остаточно проголосив Україну незалежною демократичною державою?

А) Декларація про державний суверенітет
Б) Акт проголошення незалежності України
В) Конституція України
Г) Універсал єдності

2. Коли відбувся Всеукраїнський референдум, на якому понад 90% громадян підтримали незалежність?

А) 24 серпня 1991 р.
Б) 1 грудня 1991 р.
В) 28 червня 1996 р.
Г) 16 липня 1990 р.

3. Хто став першим Президентом незалежної України?

А) Леонід Кучма
Б) В’ячеслав Чорновіл
В) Леонід Кравчук
Г) Віктор Ющенко

4. Будапештський меморандум (1994 р.) передбачав:

А) Вступ України до ЄС
Б) Відмову України від ядерної зброї в обмін на гарантії безпеки від США, Великої Британії та Росії
В) Створення спільної валюти з СНД
Г) Надання Криму статусу окремої держави

5. У якому році було прийнято чинну Конституцію України?

А) 1991 р.
Б) 1994 р.
В) 1996 р.
Г) 2004 р.

6. Масова акція протесту проти фальсифікацій президентських виборів у 2004 році отримала назву:

А) Революція на граніті
Б) Помаранчева революція
В) Революція Гідності
Г) Мовний майдан

II. Середній рівень (2 бали)

7. У якому році Україна приєдналася до Ради Європи, зробивши важливий крок до євроінтеграції?

А) 1991 р.
Б) 1995 р.
В) 2008 р.
Г) 2014 р.

8. Яка подія 2013–2014 рр. розпочалася через відмову керівництва держави від підписання Угоди про асоціацію з ЄС?

А) Податковий майдан
Б) Євромайдан (Революція Гідності)
В) АТО
Г) Вибори до Верховної Ради

9. Як називається найвищий державний орган законодавчої влади в Україні?

А) Кабінет Міністрів
Б) Верховна Рада
В) Конституційний Суд
Г) Офіс Президента

10. У якому році Російська Федерація розпочала збройну агресію проти України, окупувавши Крим та частини Донецької і Луганської областей?

А) 2004 р.
Б) 2008 р.
В) 2014 р.
Г) 2022 р.

11. Хто став п’ятим Президентом України (2014–2019 рр.), за каденції якого було підписано Томос про автокефалію ПЦУ?

А) Віктор Янукович
Б) Петро Порошенко
В) Володимир Зеленський
Г) Юлія Тимошенко

12. Запровадження безвізового режиму з країнами ЄС для громадян України відбулося у:

А) 2014 р.
Б) 2017 р.
В) 2019 р.
Г) 2022 р.

ІІІ. Достатній рівень (3 бали)

Дайте коротку відповідь або заповніть пропуски.

13. Поясніть причини та передумови початку Євромайдану (листопад 2013 р.). Чому відмова від підписання Угоди про асоціацію з ЄС спричинила таку бурхливу реакцію суспільства і як події 30 листопада змінили характер протесту (від економічних вимог до захисту людської гідності)?

14. Охарактеризуйте феномен волонтерського руху в Україні після 2014 року. Як громадянське суспільство взяло на себе функції держави у забезпеченні армії та допомозі переселенцям (ВПО)? Наведіть приклади того, як волонтерство стало фундаментом національної безпеки.

15. Розкрийте суть та значення Томосу про автокефалію Православної церкви України (2019 р.). Чому отримання церковної незалежності розглядається не лише як релігійна, а й як важлива державна та безпекова подія у контексті деколонізації?

16. Опишіть розвиток цифрових послуг в Україні на прикладі екосистеми «Дія». Як цифровізація допомогла державі залишатися стійкою під час повномасштабної війни та чому український досвід «держави у смартфоні» став цікавим для інших країн світу?

17. Проаналізуйте етапи російської агресії проти України (2014–2026 рр.). Коротко опишіть перехід від «гібридної війни» (окупація Криму, війна на Донбасі) до повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року та нинішнього етапу боротьби за повне відновлення територіальної цілісності.

ІV. Високий рівень (4 бали)

Дайте розгорнуті відповіді, продемонструйте власну позицію.

18. Проаналізуйте цінності Революції Гідності як основу нової української ідентичності. Доведіть, що події 2013–2014 років стали остаточним розривом із радянським та імперським минулим. Як ідея «свободи як найвищої цінності» вплинула на стійкість українців під час оборони Києва, Харкова та інших міст у 2022 році?

19. Сформулюйте власну оцінку ролі України в сучасній системі глобальної безпеки. Поміркуйте, чому перемога України є критично важливою для збереження демократичного світового порядку. Як українська армія, трансформуючись за стандартами НАТО безпосередньо на полі бою, змінює світове уявлення про сучасну війну (використання дронів, ШІ, мережецентрична війна)?

20. Есе-роздум: «Україна 2025: виклики відбудови та шлях до європейської родини». Проаналізуйте, які внутрішні реформи (боротьба з корупцією, судова реформа, децентралізація) є найбільш пріоритетними для вступу до ЄС. Як досвід війни загартував українське суспільство для майбутнього економічного та культурного стрибка?

Різнорівневі тестові завдання з дисципліни «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ» підготував викладач Афтанас А. А.

Обговорено і схвалено на засіданні циклової комісії викладачів дисциплін гуманітарного циклу

Протокол № 01 від 26.08.2024

Голова циклової комісії Ірина ГОЛЕЦЬ